

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/132/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 57.Pf.632.840/2024/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyben kérte a Fővárosi Törvényszék 57.Pf.632.840/2024/7. számú ítélete, valamint a Budapesti XX. XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság 8.P.XX.20.498/2023/33. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítéletek sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege: az indítványozó (alapügy felperese), mint hitelfelvevő a II. rendű alperessel, mint hitelnyújtó bankkal 2008. április 9. napján devizaalapú (CHF) hitel- és zálogszerződést kötött. A szerződés részét képezte a külön okiratba foglalt és felperes által aláírt kockázatfeltáró tájékoztatás, melyre vonatkozóan a felperes kijelentette, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltakat tudomásul vette és a devizahitel szerződést az abban foglaltak ismeretében, a piac által indukált esetleges kockázatok felelős mérlegelésével kötötte meg. A felek között a 2014. évi XL. törvény alapján megtörtént elszámolást követően a II. rendű alperes a kölcsönszerződést 2019. augusztus 22. napján – a felperes fizetési késedelme miatt – felmondta, a II. rendű alperes a szerződés alapján fennálló követelését az I. rendű alperesre engedményezte. A felperes ezt követően bírósághoz fordult, keresetében a devizaalapú kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását, jogkövetkezményként a szerződés határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítását és annak megállapítását kérte, hogy a tartozása a II.

rendű alperes felé 5 762 682 Ft. Az I. rendű alperest e kereseti kérelem tūrésére kérte kötelezni.

- [3] Az első fokon eljáró Budapesti XX. XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság 8.P.XX.20.498/2023/33. számú ítéletében a keresetet elutasította, a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 57.Pf.632.840/2024/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [4] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben az első- és másodfokú bírósági ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Abtv. 27. §-a alapján.
- [5] Hiánypótlásra felhívást követően kiegészített beadványában az indítványozó előadta, hogy hitel- és jelzálogszerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perében az első fokon eljáró bíró az eljárás során folyamatosan olyan magatartást tanúsított, amelyből arra lehetett következtetni, hogy az eljárása nem pártatlan, ezért tisztességes eljárás nem várható tőle. A felperesi képviselő nyilatkozatát nem engedte összefüggően megtenni, az indítványozó felperesi személyes meghallgatása során tett nyilatkozatait nem aszerint jegyzőkönyvezte, ahogy azok elhangzottak, ezért a felperesi képviselő kérte az eljáró bírót, hogy nyilatkozzon: elfogult-e az ügyben és fennáll-e olyan körülmény, amely alapján nem várható el tőle a pártatlan eljárás. Az első fokon eljáró bíróság ezt követően úgy hozta meg 2024. április 16-án a 8.P.XX.20.498/2023/33. számú döntését, hogy az elfogultság kérdésében csak később döntött, 11.Pk.50.125/2024/2. számú végzésében elutasítva a felperes bíró kizárására irányuló kérelmét. Az indítványozó álláspontja alapján ez sérti a tisztességes eljárás elvét, mivel úgy hozott ítéletet az eljáró bíróság, hogy „előtte nem rögzítették a nyilatkozatát az elfogultság kérdésében”.
- [6] Az indítványozó szerint az első fokon eljáró bíróság 8.P.XX.20.498/2023/33. szám alatt meghozott döntése sérti Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében foglalt azon jogát, hogy az ügyében független és pártatlan bíróság tisztességes eljárásban hozza meg a döntését.
- [7] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta.
- [8] Az Abtv. 27. §-a a) és b) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [9] Az indítványozó az alapul szolgáló ügy felperese, erre tekintettel a testület megállapította, hogy az indítványozó érintett, és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

- [10] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. A jogerős ítéletet a letöltési igazolás szerint az indítványozó jogi képviselője 2024. november 6-án vette át. Az alkotmányjogi panaszt 2025. január 4-én – határidőben – nyújtotta be az indítványozó, az elsőfokon eljáró bíróság útján. Az ügyben rendkívüli jogorvoslati eljárás nincs folyamatban.
- [11] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezésként az Abtv. 27. §-át, továbbá az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [12] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglaltakat. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik. A jelen alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti indokolást tartalmaz.
- [13] 4. Az Abtv. 29. §-a értelmében alapvető feltétel, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [14] Az Alkotmánybíróság elöljáróban kiemeli, hogy feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, és nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazását felülbírálni, hiszen a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása a bíróságok, elsősorban a Kúria feladata. {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30], 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}
- [15] Az indítványozó az Alaptörvény a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látta, hogy állítása szerint az első fokú bíróság úgy hozta meg ítéletét, hogy nem nyilatkozott az elfogultság kérdésében, azt csak az ítélethozatal után – külön végzésben – tette meg.
- [16] Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró Törvényszék ítéletében részletesen foglalkozott az elfogultság jogintézményével, valamint a vonatkozó eljárási szabályokkal. (Törvényszék ítélete, Indokolás [21]) Rámutatott, hogy a kizárási ok bejelentése azon tény megjelölése, amely miatt alappal feltehető, hogy a bíró az ügyet nem tudja tárgyilagosan megítélni. Megállapította, hogy a felperes ilyen tényt nem adott elő, kizárási kérelmében azt sérelmezte, hogy alperes indítványa alapján az elsőfokú bíróság a felperes részére engedélyezett költségkedvezmény felülvizsgálata kapcsán felhívó végzést bocsátott ki, valamint azt kifogásolta, hogy az eljáró bíró nem engedte felperes jogi képviselőjének összefüggően előadni a nyilatkozatát. Míg a kizárási kifogás elbírálásának időpontjával kapcsolatosan a Törvényszék kifejtette, hogy a kizárási ok fennállását bejelentheti maga a bíró [Pp.15. § (1) bekezdés], és bejelenheti a fél [Pp. 15. § (2) bekezdés]. Előbbi esetben a bíró a bejelentés

elintézéséig a perben nem járhat el, azonban minden más esetben továbbra is eljárhat azzal, hogy a Pp. 12. § a)-e) pontja szerinti kizárás esetén a bejelentés elintézéséig az érdemi határozat hozatalában nem vehet részt [Pp. 18. § (1) bekezdés], azonban ilyen korlát az f) ponton alapuló kizárási kérelem esetén nem áll fenn. A Törvényszék így megállapította, hogy nem volt eljárásjogi akadálya annak, hogy a Pp. 12. § f) pontjára alapított kizárási indítvány elbírálását megelőzően az eljáró bíró az ügyben ítéletet hozzon. A bíróság a kizárási indítványt a Pp. 17. § a) pontja szerint elbírálta, azt elutasította, az ítélet meghozatalában tehát nem vett részt olyan bíró, akivel szemben törvény értelmében kizáró ok állt fenn. (Törvényszék ítélete, Indokolás [23])

- [17] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [27]}. A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [...]” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}
- [18] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése kapcsán a fenti indítványi kérelem tartalmát illetően arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó nem alkotmányossági problémát, hanem a bírói jogalkalmazói tevékenység körébe tartozó problémát jelölt meg.
- [19] Az indítványozó a támadott ítéletek alaptörvény-ellenességét egyebekben nem indokolta, az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben, alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülését érintő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni.

[20] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 29. §-ában rögzített befogadási feltételek hiányában – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. szeptember 30.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Polt Péter s. k.,
alkotmánybíró